

מטרות המפגש¹ –

1. התלמידים יקבלו מידע מפורט אודות התכנית והמחויבויות הנגזרות ממנה.
 2. התלמידים יזהו את העמדה הראשונית שלהם ביחס למעורבות חברתית.
 3. התלמידים יחשפו למגוון עמדות ותפיסות ביחס למעורבות חברתית.
- פתיחה –** (5 דקות) המורה מציגה את התכנית מעניקה רקע ראשוני קצרצר אודות התפיסה שבבסיס המעורבות החברתית, עדיין ללא זמן לשאלות.
- פעילות חווייתית -** (25 דקות) התלמידים והמורה יושבים במעגל שבמרכזו פס ארוך (חבל/ קו שמציירים על הרצפה בגיר או בטוש מחיק/ פס נייר ארוך). המורה מספרת סיפור רקע קצר:

יש לי אחי"3, כראי החברים נכאסיב באינה הצבורית, יושביט מצביריט את הזמן בכיף. הרחובות די ריקיט, שקט של ישוי בצבוריט. בחצר הבית שמוצבט ילדיט משחקיט כדוראט, פתאום הכדור שלהט צלף מצביריט לצדד ומתאפאט לצבביט.... תחשבו רצא, מה אתם צושיט?

לפני שהתלמידים עונים, המורה מזמינה את התלמידים לתאר לאו דווקא את התגובה בה היו בוחרים אלא לתאר כל מיני תגובות אפשריות לאירוע ע"פ הכותרות שהיא מציעה כל פעם. המורה מראה פתק-כותרת, אחד התלמידים מתאר את התגובה המתאימה לכותרת, ומניח את פתק הכותרת על פני קו הרצף להבנתו (התיאור בסוגריים הוא הצעה כללית למורה, אין צורך להשתמש בו. נשתמש בתיאורים שיציעו התלמידים כהסבר לכותרות).

מתעלם – (רואה, מסובב את הגב וממשיך הלאה כאילו לא קרה כלום, חושב לעצמו "הם יסתדרו")

¹ כתבה אורית ברג, שפ"י

מגייס – (רואה וצועק – "תראו את הכדור, צריך להביא להם את הכדור שלא ירוצו לכביש" ומחכה שמישהו יקום לעזור)

אחראי – (קם, תופס את הכדור ומוסר אותו מעבר לגדר לילדים)

אדיש – (לא שם לב לשום דבר שלא קשור אליו או אל האנשים שלידו)

יוזם – (קם, תופס את הכדור, נכנס לחצר, מסביר לילדים על כללי בטיחות ונותן להם את הכדור)

מתלבט – (רואה, קם, יושב, לא יודע מה יהיה נכון לעשות, מסתכל סביב לראות מה עושים האחרים)

פוגע – (רואה, קם, לוקח את הכדור לעצמו ומשחק קצת עם החברים שלו תוך התעלמות מהילדים)

אשם – (קם, תופס את הכדור, מוסר לילדים, ומרגיש רע ש..."אולי לא היה צריך, ואולי צריך לקרוא למבוגר, ואולי...")

מעורב – (רואה וצועק – "תראו את הכדור, הם חייבים עזרה" וקם עם עוד ילד או שניים לעזור)

האם יש פמיניזם או רציון אתנאופה אפשרית?

איזה קו רצף קבאלנו? (לרוב זה ינוע בין המתעלם לאשם, אך הכל אפשרי ופתוח).

מה מייצגות התאורות השונות? (על פניו הן מייצגות מנעד בחירות ומגוון דמויות, אבל חשוב מכך הן מייצגות מנעד פנימי של עמדות פנימיות שקיים בתוכנו. כל אחת מהתגובות אפשרית, אנושית, טבעית. קו הרצף שלפנינו הוא קו פנימי – אנחנו יכולים לבחור בכל פעם את התגובה הנכונה והמתאימה לנו). איך נבחר? מה מנחה אותנו במידת התאורות שלנו מול זולת? (הערכים שלנו, ההבנה שלנו את המצב, האופן בו אנחנו מעריכים את הכוחות שלנו, הרצון שלנו, הביטחון שלנו, לחצים חברתיים, לחצים משפחתיים, מצב הרוח שלנו ברגע הנתון, רגשות כמו - דאגות, כעסים, אהבה, פחד...)

ברגעים כאלה של בחירה אם להתערב ולעשות מעשה למען הזולת אנחנו רוצים להתבונן. אנו מזמינים את התלמידים שלנו להכיר את עולם העמדות הפנימי שלהם ביחס למעורבות חברתית (התנדבות, תרומה, השפעה, התנהגות אזרחית), אנו מעודדים אותם לזהות את הכוחות שלהם, את היכולת שלהם להשפיע וכמובן אנו מעוררים אותם לחשוב ולהעמיק בערכים שלהם ובאמונות הפנימיות שלהם בכל מה שקשור לערבות הדדית ולמעורבות חברתית.

התלמידים ישאלו את עצמם שוב ושוב שלוש שאלות לאורך הדרך, כשבכל פעם התשובות תהיינה שונות ומתפתחות:

1. מביט על הסביבה ושואל - *מי או מה בסביבתי יקוק ליחס פעיל מצדו?*
אתנאופה?

2. מביט על עצמי ושואל - מה נכון לי לעשות ביחס לסביבה ומה ינחה אותי במחירה שלי מה לעשות, כמה לעשות ואיך לעשות?

3. מביט על עצמי ועל הסביבה ושואל - איך כוחות, כישורים ויכולות יש לי אשר יכולים לסייע לי לסייע ולהשפיע?

אז מה כוללת התכנית? (20 דקות) - בשלב זה צריך לתת מידע, הסבר והדרכה. לתאר כדוגמא תפקידים ומקומות קיימים להתנדבות לגייס את התלמידים ולהפחית עמימות או לחץ.

לסיכום - סבב רפלקטיבי - דבר חדש שלמדתי היום על עצמי מתוך ובקשר לנושא - "התפתחות אישית ומעורבות חברתית"